

Národno-gospodarske stvari.

Izposojevalno in založno društvo.

Gosp. J. A. Blaške, vodilni ravnatelj banke „Slovenije“, namerava ustanoviti v družbi enako mislečih Slovencev „izposojevalno in založno društvo“, kateremu bi se pridružila pozneje tudi zastavnica, za Slovence sploh brez ozira na politično mnenje.

Ako se pomisli, v kaki denarni zadregi je pogosto slovenski kmet in obrtnik, ako si zbere v duhu vse znane žalostne dogodke, sprevidel bode lahko vsak, da je ustanovljenje omenjenega zavoda za deželo velika dobrota. Ne manjka nam sicer denarnih zavodov, toda denarjev od njih dobiti je zelo težko. Eskomptna banka je skoraj izključljivo za trgovce, isto tako narodna banka. Ljubljanska hranilnica je se vé da vsem odprta, „ali veliko jih je poklicanih pa le malo izvoljenih.“ Treba je imeti posestvo, dolga prosto in preden se dobi denar, je čestokrat pomoč prepozna. Pri tem zavodu posojevalo bi se pri dostojni varnosti tudi na drugo mesto. Obrtnikom Ljubljansko pomočno društvo ne zadostuje; treba je še mnogo pomoči. Za ustanovljenje bi trebalo 50 udov, kateri bi plačali po 200 gold. ustanovnine, oziroma več ustanovnikov s primerno manjo ustanovnino. Ustanovljenje tega zavoda bi bilo tem lože, ker v novjšem času ni potreba koncesije.

Slovenci na noge! Politika naj Vas v tej zadevi ne loči. Pomagajmo slovenskemu narodu se združenimi močmi, da ga rešimo iz voherniških krempljev, ga otmemo revščine, ter mu pomoremo do blagostanja. V edinosti je moč, v moči samostalnost, in ako bomo samostalni, nas bodo drugi narodi čislali in spoštovali.

Ob enem omenjam, da omenjeno društvo z banko „Slovenijo“ ne bode v nikaki zvezi, ampak bode popolnoma samostalno. Prijatelji sprožene ideje naj se blagovolijo obrniti zaradi natančnejega porazumljenja do gosp. Blaške ta.

J. Jereb.

Potopisne črtice.

En dan na Bledu.

Raj dežele Kranjske, Blejsko jezero in njegova okolica, bil je že na vse strani in gotovo po spretnejših peresih, kakor je moje, popisan, tudi namen sledečih vrstic ni, popisovati kraj, kakor je sploh, marveč skušal bom narisati prav kratko vtise, ki jih vzame seboj popotnik, kateremu je le dan časa, da se sprehaja o jezerskih bregovih in raduje, če se more.

Kar teče gorenska železnica, se je Bled približal Ljubljani na tri ure; ob osmih zjutraj se vsedeš, če je nedelja ali praznik, na južnem kolodvoru v Ljubljani v voz, hlapec zapiska, vlak jame drčati in te pelje čez Št. Vid, memo Loke in Kranja ter po Savski dolini do Lesec, kjer se vstavi ob pol enajstih, in ti dá na zbir, peljati se — menda za plačo enega goldinarja — proti jezeru ali pa iti peš po cesti; ako se ti goldinar smili in ni vreme deževno ali vročina prehuda, jo boš mahnil peš tje, zlasti ker se ti po dolgi vožnji tri četrt ure trajajoča hoja dobro prileže.

Če tako dospeš do jezera in zagledaš črno višnjevo vodo, se ti gotovo zbudi hrepenenje po vrčku hladnega, okrepčevalnega piva in po kaki majhni meseni zagozdi. Oziraje se krog sebe zagledaš na levi lično gostilnico z napisom „Louisenbad“; po nemškem napisu že se ti zdi, da je ta gostilnica namenjena tujcem, in ne motiš se. Ker pa ne misliš kar tebi nič meni nič podati se

tje, marveč si hočeš izbirati, se obrneš tudi na desno in tam te vabi Malnerjeve gostilnice visoko poslopje v svoje gostoljubne, po gostih hrepeneče prostore. A predno se udaš klicu Sirene, sezi v žep in če tvoj mošnjiček ni do vrha poln, potem se obrni na levo, kajti ako prašaš, pripovedovale se ti bodo strašne reči o računih, ki so se tu že delali in se še delajo. Meni je nekdo pravil, da bi se moral ta Malnerjevi hotel imenovati prav za prav „Hôtel zu den Abbruzzzen“ (gostilnica pri Abrucih); razložek bi bil potem le ta, da so tu tisti, ki so tvoji mošnji nevarni, malo boljše in ne tako pisano oblečeni, kakor strežaji po Laških Abrucih.

Obrnivši se toraj na levo se podaš po poti z belim peskom potreseni v „toplice“, kakor se pravi „Louisenbad“ po domače. Tam se vsedeš v senco med dišeče rože, lična kletarica te radovedno praša, kaka želja te je sem prignala, in ko si ji odkril svoje potrebe, ti postreže iz kleti in kuhinje gospodinje Peternelke s hladnim pivom ali dobrim vinom in okusno pripravljenim grizljajem, tako da si prav zadovoljen in mošnjiček tvoj ne čuti pregloboke rane. Ako s tem okrepčanjem svoje notranje osebnosti nisi še zadovoljen, okrepčaš lahko tudi zunanost v jezerskih ali virnih toplicah, prav kakor ti drago.

Po vsem tem se ti prileže sprehod ob bregu in mahneš jo v vas Mlino proti „Petranu.“ Če ti je bila že hiša, kjer si bil, po vnanji in notranji napravi jako všeč — kar je zasluga gosp. Aichelburga, ki jo je od prejšnjega gospodarja gosp. Lukmana kupil in okusno popravil ter prizidal ji še posebno „pristavo“ s sobami za tujce — se raduje tvoje oko še bolj nad „vilami“ ali gradiči, na novo iz tal izraslimi, ki stojé ob jezeru in kinčajo bregovje njegovo; posebno prikupi se ti z zidom ograjeno in zelo že olepšano posestvo g. barona Lazzarini-ja, kateri si je zavoljo tega pridobil že mnogo zaslug za Bled.

V vse to zamaknjen si komaj zapazil, da si v sredi vasi Mlina; proti jezeru obrnjen morda ne gledaš pred se, a žal ti je, kajti zaupajoč širokosti in varnosti ceste treščiš nenadoma — ob kak voz? ne, ob hišo, marveč bajto, o kateri misliš v prvem trenutku, da jo je kdo zgubil, sicer bi ne stala sredi ceste, marveč bi jo bil že kdo iz poti spravil. Strmeč zarad te ne navadne prikazni, ki ti je na poti, prašaš memo gredočega vaščana, čegava je ta jetična bajta, in kaj se ti pové? Ta javni varnosti nevarna bajta je posestvo barona Lazzarini-ja. „I, kako jo mora trpeti tu sredi ceste?“ prašaš dalje, „in kako, da je občina ne kupi in ne podere, da bi bila cesta varna?“ Na to zveš, da se občina in baron Lazzarini ne moreta pogoditi zaradi cene, ker jo občina hoče skoro zastonj imeti. — Kaka različnost med krasnimi bregovi in tem zakotjem! Kakor noč in dan!

Ves zamišljen še zarad tega madeža vasi Mlina prideš k „Petranu“, kjer v hladni senci pod drevjem ali v lopi tik jezera naročiš si dobro kosilce za nikakor ne prenapeto ceno; tu in v „toplicah“ je sploh dobro za domače in tuje goste, ker ne delajo ž njimi tako, kakor so na pr. delali neverniki nekda s sv. Jernejem. Če je vroče, obsediš po kosilu še nekoliko časa pri črni kavi in se zabavaš v družbi, z branjem časnikov ali pa občudovanjem krasne gorate narave, ki se vzdiga pred tabo na severni strani. Brž pa, ko postane hladneje, stopiš v ladijo ali čoln in se pelješ na otok, od tega pa proti „toplicam“ nazaj. Hladen zrak te vabi proti vasi Gradu gledat novi farovž ali kočje, prav za prav kurnike gosp. Riklija, kateri tu ljudi v trpljenju vadi. Vkreneš na občinsko cesto, katera drži proti cerkvi. Pa kaka je ta cesta! Če si vtrjen hribolazec in si se vadal hraniti ravnotežje, potem tvoje početje ni